UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

7 de Dilationibus solutionis mutui, & aliorum debitorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-97739

Visual Library

res debitoris, nulla in corpus animaduersio foret: nam pecuniæ creditæ bona, non corpus dixere obnoxium. In vsu tamen erat illis defunctorum corpora vnguentis delibuta, ac si viui essent creditori oppignorare, & super iis fœnerari, magno dedecore eorum qui constituta die non reedmissent: non permittebant autem pro vsuris in carcerem duci, vel pro mutuo, *trad. Diodor. Siculus lib. 2. Biblioth. cap. 3.* nec corpus addici creditori. Placuit etiam curiæ Parisiensi 19. Aprilis 1550. non licere creditoribus prehendere debitores cum ignominia, vel ideo posse turpiter alligari, nec efficere posse in carcerem ita reuinctos duci, nec prehendi alterius quam sui iudicis auctoritate: & qui secus faxit, damnum, & quanti debitoris interfit rependere teneatur, *Papus, libr. 18. Rhapso. arresto. titul. 5. arresto 5.* Item, ne is qui carceribus ex sigillo Parisiensis vel Montispessuli curiæ, alibi carcerib. mancipetur, quam loci sui domicilii, neque inde alio transferatur, *arresto 1551. 21. Nouembr. Papus vbi supr. arest. 6.* Baldus quoque notat *in leg. apertissimi, C. de indic.* non ideo suspectum haberi de fuga debitorem, quod talem esse iurauerit creditor. Et Angelus, non sufficere suspicionem de fuga, nisi cõcurrant cum illa sex. *Ang. in l. si ab arbitro, §. qui ex caussa, qui satisdat. cogant. P.* Nempe quod constet de debito, eoque liquido, *leg. 1. de prædiis decur. libr. 10.* quod probetur suspitio per duos testes summarie: tertio, quod suspitio nuperrime orta sit, quæ non fuerit tẽpore debiti. Nam qui alienigenæ primo mutuauit, & postea eundem, vt alienigenam suspectum facit, non audirur, *Bald. in l. & qui. de bon. auctor. iud. poss. C.* Quarto, item si tempore contractus erat dies, nunc pauper, non etiam si pauper cum contraheret, *dict. l si ab arbitro, §. qui ex caussa, vt item l. qui bona, §. de illo, de damno infect.* Quinto, vt non habeat immobilia vbi habitat, aliter contra, *l. sciendum in princip. & §. possessor, qui satisd. coga.* Sexto, quod statim vbi sciuerit suspectum creditor debitorem petat incarcerari: nam si diu tacuerit, non licet, *l. si creditores. de priuil. credit.*

De Dilationibus solutionis mutui, & aliorum debitorum.

Cap. 7.

1 *Debitoribus quæ quando datur, & cur a iudice dilatio.*
2 *Annale quid debitorum.*
3 *Quinquennale debitorum quid, & quando detur, & eius vis.*
4 *Cedere bonis non potest, qui impetrauit quinquennalis inducias.*
5 *Cessio bonorum non potest impediri a creditoribus.*
6 *Bancharii seu mensarii solum vertentes, non viuntur beneficio quinquennalis dilationis, vel cessionis.*
7 *Dilationis biennalis, vel quinquennalis moratoriæ caussa.*
8 *Creditoris officium Christianum.*

1 IVdex † qui medius est inter instantiam seu persecutionem creditorum, & moram debitorum, sua sententia statuit solutionis terminum, & dilationem debitori concedit ex æquitate, vt possit pecunia facilius cogi, & minori cum incommodo: dantur que vel decem dies, *l. si debitori de iudicis, P.* vel aliud tempus, pro ratione personarum, summæque, *leg. 2. & in l. debitoribus, de re iudicata, P. l. promissor. de constitut. pecun. P. gloss. in §. si. de inutil. stipul. glo. in §. omnis stipulat. in verbo confessum, de verborum obligation.* interdum quadrimestre, *leg. 2. & 3 de vsu. rei iud. C. ca. quærenti, ca. 26. de offic. iud. delegat. libr. 1. P. titul. 29.* quod datur a tempore condemnationis & sententiæ, si ab eo non sit prouocatum: & si prouocatum, a die confirmationis, *leg. 2. de vsur. rei iud. P.*

2 ¶ Interdum † annus, cum caussæ tamen cognitione, *dict. cap. quærent.* & quinquennium aliquando datur. sed volentibus cre-
3 ditoribus, vel maiori eorũ numero. ¶ Nam † quinquennium petitur, cum debitor paratus est vel bonis cedere, vel inducias quinquenni postulat, quibus pendentibus & debitores in eodem statu manent, vt non possint vllo modo a creditoribus molestia affici, vel in ius vocari, vel incarcerari: manent & iura creditorum in eodem quoque, vt omnis præscriptio aduersus eos suspendatur. Proinde omnes creditores debitoris, qui quinquennium petit vel cessionem offert, vocandi sunt antequam concedatur, *leg. fin. qui bonis cedere possunt, lib. 7. C. tit. 72.* a iudice alterum eorum. Solebant olim in Gallia, eius rei gratia, impetrari codicilli seu literæ ab officina æquitatis seu regia cancellaria, „dicebantur literæ annales, & quinquennales. Placuit tamen Principi in comitiis Aureliacensibus, non esse opus remedio illarum literarum, nec amplius a cancellaria impetrandas: sed iudices ordinarios per supplicationem petentis, vocatis creditoribus, & consensu illorum secundum iuris regulas exquisito caussa cognita an concedi oportet, statuere posse, *in comitiis Aureliacensibus, art. 61. constitut.*

¶ Expedit autem † creditoribus potius inducias concedere, 4
quam cessionem admittere: eo quod inducias quinquennales concedendo, iam renuntiasse censentur beneficio cessionis debitores, vt nec elapso quinquennio eo vti possint, sed carcere concludantur, *gloss. fin. in leg. fin. C. qui bon. cedere possunt.* Quæ sunt autem cessionis beneficia, intelliges Deo iuuante, ex illis quæ in cessione bonorum dicemus.

¶ Ceterum † in electione debitoris est, vel vti quinquennali 5
dilatione, vel cessione: quo fit, vt si creditores offerant petenti cessionem, vel inducias quinquennales, vel velint super debitum componere, debitor inuitus non cogatur a voluntate cessionis abire, sed nolentibus creditoribus admittatur. *Salycetus, in leg. final. Cod. qui bon. cedere possunt, Angel. Aretin. in §. fin. de action. num. 8. per l. 1. Cod. qui bon. cedere possunt.* ¶ Exstat † consti- 6
tutio Caroli quinti Cæsaris in comitiis Augustæ Vindelicorum habita anno domini 1548. *artic.* 22. edita in odium mensariorum, qui cum fraude & periculo multorum sedes vertunt, dicuntur *faire Banqueroute*: contraque institores vel negotiatores dolosos, qui consulto, sine infortunio, magno reipublic. detrimento, & creditores fraudant, & confugiunt in alteras nationes: qua statutum, vt comprehendantur, carereque castigentur vt fures, & respondeant creditoribus, nulla habita ratione τῶν καλυμένων λόγων, id est, vt vulgus loquitur, salui conductus, [*Aliciatus enim vult τὰς καλυμένας λόγους esse, quod dicimus saluum conductum, seu fidem publicam esse in auth. de mand. prin. §. sed neque. Aliciatus, libr. 7. Parergon. cap. 7. & libr. 8. Parerg. cap. 2.*] vel fidei publicæ datæ itineris non impediendi: prohibitumque, ne posthac illa moratoria quinquennalia cõcederentur ab alio, quam a principe Imperatore, qui ante concessionem institueretur a magistratibus locorum vbi habitarunt isti mercatores, vel institutores qui illi supplicant, & ad inopiam casu seredactos profitentur, de casibus fortuitis: vel nisi alio modo per testes idoneos, de iisdem prius fidem fecerint: alioquin rescripta hac de re, veritate suppressa, irrita esse.

¶ Et certe † moratorias illas dilationes maiores, iure ciuili 7
impetratas fuisse annotaui, quæ etiam inuito creditore inducias præberent, *l. quoties, 2. de precibus Imperat. offeren. libro primo, C. titul. 22.* Theodoricus Gotthorum rex scribens Fausto præposito, Sipontinis negotiatoribus, qui se dicebant hostium populatione vastatos, concedit priuilegiũ, ne per annos duos continuos a creditoribus possent fatigari: quatenus his induciis & datam possent reparare pecuniam, & aliquatenus debitorum valeat respirare substantia. Quid enim, inquit, proficit debitorem vrgere, quando in cassum nudatos nititur exigere? quibus, magis prospicimus si ad mutuata sustinendo peruenire faciamus, *Cassiodorus, libr. 2. Variar. epistol. 38.* Asperrima in Sardianos lues, plurimum misericordiæ in eosdem tribuit: nam centies sestertium pollicitus Cæsar Tiberius, & quantum ærario, aut fisco penderent, in quinquennium remisit, *Corn. Tacitus, libro 2. annal.*

¶ Vlpianus † Christiane tradit, creditorem, etsi is sit respu- 8
blica, præbere se debere exactorem non acerbum, vel cõtumeliosum, sed moderatum, & cum efficacia benignũ, cum instantia humanum. *Vlpianus in l. si bene collata, 33. de vsur. lib. 22. P. tit. 1.* Et prohibita, per Nouellam Valentiniani Cæsaris exactoribus publicorum vectigalium, dura exactio a ciuibus velut ab hostibus, statutumque potius iustitia, & misericordia debita finiri, *in Nouellis Valentin. excusis cum fragmentis Codicis Gregoriani, Hermogeniani. & Theodosiani, tit. 7. de indulgentiis.*

De Cessione bonorum. Cap. 8.

Lib. 42. P. titul. 3.
Lib. 7. C. titul. 71.

1 *Cessio bonorum in duplici differentia.*
2 *Cessio bonorum quid erga creditores.*
3 *Quotuplex cum infamia, & sine infamia.*
Cessioni faciendæ quid considerandum. eod.

4 Cedenti